

Vergaderjaar 2018–2019

35 000 XV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2019

Nr. 93

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 augustus 2019

Van 25 tot 28 juni jl. heb ik een werkbezoek gebracht aan Saba en Sint Eustatius, een bezoek dat met name in het teken stond van de onderwerpen ijkpunt sociaal minimum, kinderopvang en tewerkstellingsvergunningen. Met deze brief breng ik verslag uit van dit bezoek, conform de toezegging die ik uw Kamer heb gedaan in het algemeen overleg van 13 juni 2019 (Kamerstuk 35 000 IV, nr. 67). Ik ga in dit verslag ook in op arbeidsbemiddeling op Sint Eustatius en armoedebestrijding op Saba, onderwerpen die tijdens mijn bezoek ook aan de orde zijn geweest.

Sint Eustatius

Voortgang ijkpunt bestaanszekerheid

Mijn bezoek aan Sint Eustatius stond in het teken van de voortgang rond het ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland. Een structurele verbetering van de situatie van inwoners in Caribisch Nederland vergt gezamenlijke inzet van het Rijk en de openbare lichamen. Op 27 juni jl. hebben de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ik daarom hierover gesproken met afgevaardigden van het bestuurscollege van Bonaire, afgevaardigden van het bestuurscollege van Saba en de (plaatsvervangend) regeringscommissaris van Sint Eustatius.

Ik kijk terug op constructieve gesprekken over het ijkpunt sociaal minimum en de stappen die nog gezet moeten worden om de kosten van levensonderhoud te verlagen en de inkomenspositie van inwoners op de eilanden te verbeteren. In mijn brief van 27 juni jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de conclusies van dit overleg¹. Ik ben verheugd dat de eilandbesturen in eerste reactie positief hebben gereageerd op de

¹ Kamerstuk 35 000 IV, nr. 61

gekozen aanpak en op de stappen die al zijn gezet. Ik geef de eilandbesturen graag de kans om ook nog formeel op de voortgangsrapportage te reageren.

De eilandbesturen hebben ook een aantal zorgen geuit. Er is bezorgdheid over de hoge kosten van levensonderhoud op de eilanden. Het vraagt onverminderde kabinetsbrede inzet om te komen tot substantiële verlaging van de noodzakelijke kosten van levensonderhoud. Dit betreft zaken die breder zijn dan alleen de discussie over het ijkpunt sociaal minimum. Connectiviteit, kostendekkendheid binnen de nutsvoorzieningen in relatie tot de schaal van de eilanden, sociale participatie en aandacht voor werkende armen en ouderen zijn specifieke thema's die aan de orde zijn gesteld. Samen met de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heb ik met de eilandbesturen afgesproken om in open dialoog te blijven over deze thema's. Belangrijk onderdeel hiervan is de structurele borging van de afspraken.

Kinderopvang

Op Sint Eustatius heb ik naast de bestuurlijke overleggen over het ijkpunt sociaal minimum samen met de programmamanager BES(t) 4 kids een bezoek gebracht aan een kinderopvanginstelling om mij een beter beeld te vormen van kwalitatief goede en veilige kinderopvang in het Caribisch deel van Nederland. Ik zie het stelsel voor kwalitatief goede, veilige en toegankelijke kinderopvang en buitenschoolse voorzieningen als belangrijke stap in het verbeteren van bestaanszekerheid voor inwoners van Caribisch Nederland. De ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba spannen zich gezamenlijk in om de kwaliteit en toegankelijk van de kinderopvang te verbeteren. Vanaf 2020 is er jaarlijks circa 10 miljoen euro beschikbaar voor de kinderopvang. Met het geld kunnen de kosten die ouders betalen voor de opvang naar beneden, kan het aantal gesubsidieerde kindplaatsen worden uitgebreid en komt er meer ruimte voor het opleiden en bijscholen van werknemers en kunnen arbeidsvoorwaarden in de kinderopvang worden verbeterd. In mijn brief van 27 juni jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over het programma «BES(t) 4 kids» en de hoofdlijnen van het beoogde stelsel².

Arbeidsbemiddeling

Ik heb daarnaast een bezoek gebracht aan het gezamenlijke loket van de Rijksdienst Caribisch Nederland SZW en het openbaar lichaam Sint Eustatius in het kader van arbeidsbemiddeling. Daar heb ik onder meer gesproken met medewerkers van het openbaar lichaam Sint Eustatius over de ervaringen die zijn opgedaan met de twinning met de gemeente Leiden. Deze samenwerking, die mijn ministerie financiert, beoogt de openbare lichamen verder te equiperen om mensen aan het werk te helpen en te houden. In de twinning werkt een arbeidsbemiddelaar van de gemeente Leiden nauw samen met de arbeidsbemiddelaars van het openbaar lichaam. Dit biedt mogelijkheden tot kennisoverdracht en modernisering en professionalisering van de publieke arbeidsbemiddeling op Sint Eustatius. Ook heb ik gesproken met een aantal mensen dat een traject heeft gevolgd waarbij zij bemiddeld zijn naar werk. Deze mensen hebben met persoonlijke verhalen toegelicht wat deze trajecten voor hen hebben betekend en het belang onderstreept van investeringen in

² Kamerstuk 35 000 IV, nr. 61

arbeidsbemiddeling om participatie en zelfontplooiing te bevorderen en armoede te bestrijden.

Op verzoek van het openbaar lichaam Sint Eustatius is de twinning met Leiden verlengd tot april 2020. Dit biedt de gelegenheid om reeds overgedragen kennis te bestendigen, kennis op het gebied van werken met een beperking over te dragen en het gezamenlijke loket op het gebied van arbeidsbemiddeling verder te ontwikkelen.

Saba

Samenwerking op het gebied van armoedebestrijding

De Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van het openbaar lichaam Saba is eerder dit jaar verhuisd naar een nieuwe locatie. Ik heb een rondleiding gekregen door het gebouw en daar een banner onthuld als startschot voor de versterkte samenwerking tussen het openbaar lichaam Saba en de RCN-unit SZW op het gebied van armoedebestrijding. Het openbaar lichaam Saba en de RCN-unit SZW slaan de handen ineen om binnen de huidige wet- en regelgeving effectiever samen te werken. Onderdeel van deze pilot is om de regelingen van het openbaar lichaam Saba en SZW beter op elkaar af te stemmen en hierover gezamenlijk te communiceren naar klanten en burgers. Het doel is om hen vanuit een integrale benadering te helpen.

Tewerkstellingsvergunningen

Met het bestuurscollege van Saba heb ik, conform mijn toezegging in het algemeen overleg van 13 juni jl. (Kamerstuk 32 824, nr. 281), gesproken over de procedure rond de tewerkstellingsvergunningen. Ik heb met het bestuurscollege afgesproken dat de RCN-unit SZW, de IND en het openbaar lichaam Saba de komende tijd benutten om het proces rond tewerkstellingsvergunningen gezamenlijk door te lichten. Het doel is om praktische mogelijkheden in kaart te brengen om het proces voor de verlening van een tewerkstellingsvergunning te vereenvoudigen en te versnellen. Na de zomer zal ik met het bestuurscollege in gesprek gaan over de uitkomsten van deze doorlichting. Over de uitkomsten van de doorlichting en het gesprek hierover met het bestuurscollege zal ik uw Kamer te zijner tijd nader informeren.

Uitvoering motie van het lid Kuiken c.s.

Met de motie van het lid Kuiken c.s.³ is de regering verzocht om financiële inspanningen, subsidies, investeringen en tegemoetkomingen gedaan door alle departementen op Bonaire, Saba en Sint-Eustatius aan de Kamer te rapporteren met daarin, naast alle bestede bedragen, ook wat het effect van deze financiële inspanningen, subsidies, investeringen en tegemoetkomingen op het niveau van de vaste kosten van levensonderhoud op Bonaire, Saba en Sint-Eustatius is en noodzakelijke aanpassingen te doen met als doel de vaste lasten te laten dalen. In de antwoorden op de schriftelijke vragen van de Tweede Kamer bij de voortgangsrapportage ijkpunt bestaanszekerheid van 28 juni jl. zal worden ingegaan op de wijze waarop de verschillende departementen de motie gaan uitvoeren.

Afsluiting

Met tevredenheid kijk ik terug op mijn bezoek aan Saba en Sint Eustatius. Ik ben blij dat ik, samen met de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken

³ Kamerstuk 35 000 IV, nr. 62

en Koninkrijksrelatie, met de openbare lichamen afspraken heb kunnen maken over het verbeteren van de situatie van inwoners in Caribisch Nederland.

Ik zie het vaststellen van het ijkpunt voor het sociaal minimum als een volgende stap om het leven op Bonaire, Saba en Sint Eustatius beter te maken. Tegelijkertijd is er nog veel werk te doen. Het ijkpunt voor het sociaal minimum geeft richting aan de inzet om armoede te bestrijden en om betekenisvolle interventies te kunnen doen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
T. van Ark